

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, num. 24, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya, 3 rals, Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

LA COMISSIÓ DELS OBRERS CATALANS.

Veus aquí algunas noticias biográficas de la comissió de obrers que anà á Madrid y que féu una campanya tant brillant, en defensa del treball nacional.

JOSEPH ROCA Y GALÉS.—Nasqué en Barcelona en l' any 1828, de pares treballadors. A l' edat de 21 anys sent teixidor exercia càrrechs importants en la societat de aquest ofici. Al mateix temps afiliat al partit democràtic era amic de Cuervo, Montalvo, Pagés y Clavé. Al any 48 prengué part ab las armas en la má en lo moviment republicà. La huelga del 54 lo decidí á treballar per l' establiment de las societats cooperatives y 'ls juratsmixtos. Sent capitá de milícia, prengué part á l' any 56 en los successos de Gracia, trasladantse á Valladolid per fugir de la persecució. Desde que 'l general Dulce s' encarregá del mando de Catalunya fins á l' any 66 treballá pèl foment de las societats obreras. Al any 66 fou prè per la reacció moderada y trasladantse després á Málaga, ahont dirigi la reforma de la secció de preparats de la grandiosa fabrica de Larios. lo sorprengué en 1868 lo desembarch del general Prim, qui li confiá una missió delicada pèl general Serrano, lo qual l' hi permeté assistir á la famosa batalla de Alcolea. No per aixó deixá de militar un sol moment en lo partit republicà, y dintre de la fracció més templada. Més tart lo govern l' enviá á l' exposició de Filadelfia, en calitat de obrer, publicant las sévas impresions en un llibre que l' hi valgué felicitacions y l' nombrament de socio correspondent de las Económicas de Girona y Valencia.—Continúa teixint y escriu y parla en defensa del treball nacional. Es un dels obrers que donan més honra á Catalunya.

JOAN BAUCÈLLS.—Nasqué en Roda en l' any 1827. Demócrata de tota la vida, y decidit partidari de la associació obrera, desde l' any 50 vé contribuhint á l' organissació de societats cooperatives de consums, de producció y operativas, en todas las quals ha desempenyat càrrechs de importancia. Durant la guerra civil passada fou capitá de voluntaris de la Plana de Vich, batentse per espay de 4 anys, en defensa de la llibertat.

JOAN NUET, manyá mecànich, nasqué en Valls en l' any 1837. Sempre ha desempenyat càrrechs de confiança entre 'ls obrers de la séva classe, que 'l consideran gran partidari de l' associació.—Políticament milita en las filas de la democracia avanzada. Es home de cor y perspicas en las sévas resolucions.

EUDALT XURIGUERA, teixidor de cotó, nasqué en Ripoll, en l' any 1841: reuneix com sos companys la calitat de fomentador de las societats obreras, en las quals ha desempenyat càrrechs importants y de demócrata de tota la vida, que molts cops ha exposat la séva persona y sacrificat la séva familia, en defensa de la llibertat.

TOMÁS VALLS, filador, teixidor y barber, quals oficis ha practicat desde l' edat de 12 anys nasqué, en Salient en l' any 1840.—Organissador é incansable propagador de las societats cooperativas y operativas, y demócrata constant, tingué d' emigrar á l' any 66, tornant á Espanya després de la gloriosa. Ja llavors era represen-

tant de las tres classes de vapor, nombrament que l' hi fou refermat en l' any 69 sent nombrat en lo 70 individuo del Consell federal y reelegit tres vegadas. A l' any 74 fou prè sense cap més delictes que 'l d' exercir aquest càrrech dintre de las societats obreras.

JOAN VIDAL.—Nasqué en Barcelona en l' any 1845. Es demócrata, y en l' any 77 y 78 fou nombrat representant de las tres classes de vapor, y en l' any 80 representant de la federació, qual càrrech exerceix encare, sent incansable en treballar per la millora de la classe obrera.

JOSEPH PAMIES.—Nasqué en Barcelona en l' any 1846. Després de treballar en una fabrica de teixits dels 10 als 14 anys; entrá d' aprenent sabater en casa de don Anton Avinyó, caracterisat progresista, prop del qual aprengué á estimar la llibertat. Als 18 anys era individuo de la societat secreta *Pacte fraternal*, que sigué 'l baluart de la Joventut republicana d' aquell temps. Després de la revolució fou un dels obrers que més se distingiren en lo Congrès del *Prado catalan*. Prengué part en los aconteixements de 1869, corrent per las montanyas á las ordres del *Xich Balaarda*. Seguí ab més bon zel que previsió 'l moviment internacionalista, fins que á l' any 73 se 'n desenganyá, tornant á emprendre la conducta práctica de la classe obrera catalana. Pertenesqué al batalló *Guías de la republica*, y en l' any 73 fou nombrat regidor de Barcelona, per majoria de vots en lo districte tercer, sens que arribés á pendre possessió del càrrech. Fundador del centro federatiu de societats obreras en 1877, fou prè ab cinch companys més á l' any 80 pèl govern de 'n Cánovas. Decidit proteccionista, ha prè part en varias manifestacions, y actualment dirigeix y redacta 'l periódich *El Obrero*, órgano de las tres clases de vapor, defensor prácticich dels interessos del proletariu y enemich de las exageracions y de las utopias.

ANTON VALLÉS.—Fill de un honrat operari vidrier, treballá sent encare noy en una fabrica de quincalleria que tingué de plegar per falta de protecció. Entrá d' impressor en la imprenta de Ramirez, y á l' edat de 21 anys dirigia las máquinas de la de Espasa germans, fins que ingressá en la fabrica de son pare, la primera de mitjeristall que s' ha establert á Espanya, montada ab los ahorros de una familia laboriosa. Fou fundador á l' any 69 de la Associació del art de imprimir. Individuo del batalló de l' Estrella y membre del Comité republicà, prengué una part activa en los aconteixements polítichs, durant lo período revolucionari. Movilissat després de la mort de 'n Cabrinetty, y sent capitá, féu la proposició, que fou acceptada, de que todas las classes no cobressin més que 8 rals. Quan caygué la republica, la defensa fins al últim moment, tenint qu' emigrar á Fransa, ahont treballá en importants imprentas, passant després á Inglaterra. Actualment está dirigint la fabrica de mitj cristall, y en un dels seus viatjes, assistí á un *meeting* libre-cambista que se celebrava á Madrid, ahont se 'l obligá á parlar, y ho féu ab tanta valentia, que sas paraulas foren la primera bomba cayguda entre aquella gent. Desde aquesta feta, es socio honorari del Centro industrial de Catalunya.

JOSEPH CAPARÓ, sabater, nasqué en Reus en 1848. En lo *Centro de lectura* aprengué á ser demócrata, declarantse 'n ja avants de la Revolució de Setembre.—Representant dels obrers no pocas vegadas, assistí com individuo del concell pericial al Congrès del seu ofici que se celebrá en Mahó.—Després dels fets del 3 de janer, tingué qu' emigrar á Marsella.—Pertenesqué á la Internacional y se 'n separá resoltament, quan comprengué que las exageracions de aquesta associació no duyan en lloch.—Ha gran part en todas las manifestacions proteccionistas ab gran brillantés, y avuy es colorador del periódich *El Obrero*.

Tals son los obrers quals retratos doném en lo present número de la *Campana*, pagant un just tribut á la laboriositat, á l' honradés y al esperit sensat que anima á las classes treballadoras catalanas.

La campanya que han fet á Madrid deixará rastres. Los libre-cambistas que parlan en nom de la llibertat y de la democracia, sabrán d' aquí en avant que hi ha un exercit de treballadors al costat de la protecció, perque la protecció es la base del treball, y 'l treball la base de la llibertat.

P. K.

UNA REPLICA.

R. Director de LA CAMPANA.

Vareig llegir la carta del libre-cambista, y m' he permés la llibertat d' escriureli aquestas ratlletas, esperant que vosté las insertará.

Fins ara teniam libre-cambistas dramátichs y libre-cambistas lirichs: d' aquí en avant tindrem libre-cambistas bufos.

Si, senyor P. Tardista; vosté segurament té goteras al cap: fassis donar una mirada ó sinó haurá de suspendre la importació d' articles inglesos, desde la agulla de cusir hasta 'l carbó de pedra. No 's comprén sinó en un cervell malalt, una confusió tan gran y unas sortidas tan encantadoras.

¿Pues no se l' hi ocorreix comparar lo libre-cambi ab la primera de Madrid!

Vosté potser s' ha equivocat, y en lloch de dir la primera de Madrid, ha volgut dir lo primer de Sant Boy. ¿Es dir que 'l libre-cambi es una ganga inmensa, una felicitat inapreciable?

Pues en aquest cas farem com aquell bisbe que, llegint que la pobresa es una ditxa, va exclamar girant los ulls al cel:

—¿Deu meu, no 'm donguis ditxas en aquest mont!
¿Lo libre-cambi es una ganga? Pues Deu nos guardi de gangas.

Ponderant las ventatjas d' aquest sistema y donant per sentat que 'ls géneros estrangers serian tant baratos que tirarian per terra la producció nacional, lo senyor P. Tardista, ab una sola pinsellada d' efecte, fa una pintura deliciosa del nostre porvenir.

Ja 'm sembla que ho veig.
Tot anirá á donar. ¿Uns pantalons? dos quartos. ¿Una hermillá? Un xavo. ¿Una camisa? Un quarto. Lo pá anirá á xavó las tres lliuras, y 'l vi, encara que anés car, com article nacional, podriam substituhirlo perfectament per l' aygua y encara 'ns estloviariam molts malalties.

La subsistencia d' un home y 'ls demés gastos inherents encara no pujarian á sis quartos diaris, contho tot: de manera, diu l' articulista, que per poch que treballessin, los espanyols la podriam passar com uns prínceps.

¿Sí? Aquí 'l vull, senyor somia-truytas. Concedeixo que ab sis quartos diaris l' home pogués viure, pero ¿ahont hauria d' anar á guanyarlos aquestos sis quartos?

—Treballant, dirà vosté.
 ¿Treballant? ¿de qué?
 ¿De sabater? Las sabatas vindrán fetas.
 ¿De sastre? La roba vindrá confeccionada.
 ¿D' ebanista? Los estrangers nos enviarán mobles.
 ¿D' escura-xameneyas? No faltarian casas inglesas que agabellessin tota la sutxa d' Espanya é islas adyacentes.

¿Qué tal? ¿Com guanyaria l' home aquestos miserables sis quartos, que tindrian de proporcionarli una vida tan agradable?

Seguidament nega als proteccionistas lo titol de liberals.

¿Perquè?
 Perque 'ls murrís no volen permetre que 'ls barcos estrangers entrin pe' ls seus ports com *don Pedro por su calle*; perque no s' avenen á que las nacions més favorescudas pe'ls governs explotin á Espanya sense compasió; perque, en fi, los proteccionistas espanyols volen salvar l' honra y la existencia de la patria, impidint que una ó varias nacions estrangeras no fassin un encant entre la rexifla d' Europa.

¿No es veritat, libre-cambista del meu cor, que som uns egoistas desenfrenats?

Créuim, vosté no hi entén; pero jo l' hi asseguro, la llibertat no está renyida ab la protecció.

Si vosté tingué un fill, aixis com té agullas de cusir y carbó de pedra, á pesar de la llibertat que vosté l' hi concedís y que reconegués en los demés amichs d' ell, ¿metria que un de més gran l' hi aixafés los nassos?

Lo primer deber del home libre es la conservació.

Lo primer deber de las nacions libres es la protecció.

La sintesis del sistema de vosté es posar contribucions novyas y véndreho tot bèn barato.

Per defensar lo primer va fer una comparació lúgubre. Jo l' hi deixo la gloria de la invenció, y vaig á fer una comparació parecuda pera desfer lo segon.

¿Créu vosté que si las caixas de mort anessin més barato se 'n vendrian més? No senyor, se vendrian las mateixas; ó sino pot probarho.

Aquí podria acabar y la mèva carta tindria una virrolla com la seva; pero prefereixo ser més sério y donarli una llistó d' economia.

No s' ha de procurar exclusivament que 'ls productos siguin baratos: lo que importa es que 'ls consumidors tingan diners per comprarlos; lo que interesa es que hi haja qui puga comprar. Per més que dongués las pipas y boquillas á un préu fabulosament barato, ¿creu que si plantava una parada al mitj del desert de Sahara 'n vendria gayres?

Rebi...etc., etc del seu S. S.

V. T. RANO.

El lector de la Campana, 'ns dirigeix las següents observacions:
 «Hi sentit á dir que 'l Jugat, com es molt natural, está practicant las degudas averiguacions ab motiu de l' incendi y destrucció de las casillas de consums.

«Jo vaig presenciar, com á curios, l'atach y destrucció de algunas y puch donar los següents datos:

«Que 'ls que treballavan ab més delit eran una cáfila de quitxalla; pero 'ls guardava las espatillas un grupo de déu ó dotze ganápias que á mí no 'm son desconeguts.

«En época d' eleccions los hi vist pels colegis electorals, votant dugas ó tres vegadas, ab cédulas de morts ó de ausents. Es probable qu' en las primeras eleccions que se celebrin, hi tornin. Per lo tant si 'l jugat vol sorprendre'ls, allá 'ls trobará.»

Com veuen, aquesta observació del nostre lector no deixa de ser molt grave.

Jo si fós constitucional diria:
 —Com que 'ls que cremavan casillas de consums votan, senyal que son contribuyents.

Luego, la culpa la tenen los que ván tancar las botigas.

Qu' es lo que convenia demostrar.
 No perdin de vista que aquest argument no 'l faria, sino en lo cas de ser constitucional.

Es á dir: deixeble de 'n Maquiavelo y de 'n Sagasta, y admirador de la partida de la porra.

La llibertat de imprenta en temps dels fusionistas:
La Gaceta de Catalunya, El Diluvio, La Renacimiento, La Mosca, LA CAMPANA DE GRACIA 'ls ne donarán compte d' aquesta llibertat de imprenta.

Tots ells están encausats.
 Contra 'ls directores de la major part de aquests periódichs s' ha dictat auto de presó.

¿No veuen? Auto de presó: es á dir la llibertat de anar al pati de la Gardunya.
 Encare volen mes?

Un argument libre-cambista:

«Quan se van introduhir las máquinas, tots los obrers, acostumats al treball rutinari, estavan desesperats, temerosos de quedarse sense feyna. Pero després en virtut de que las máquinas produhian més barato, vá multiplicarse 'l consum, y per consegüent vá aumentar la feyna.»

Lo fet es veritat; pero l' aplicació del fet es mentida.

Los libre-cambistas ab lo tractat de comers, no han inventat cap máquina que produheixi, sino una máquina que destrueix: no han inventat cap máquina que augmenti la producció, sino una máquina que la paralisa.

L' única maquinaria que marxará será la de Fransa. La d' aquí té una pila de rodas inútils y no guanya prou per oli.

A Fransa la contribució es més barata que aquí.

A Fransa 'ls consums no son tant carregats com aquí.

A Fransa 'ls governs avants de donar un pás en lo sentit de las reformas arancelarias, consultan l' estat de la seva producció, y no fan rés que puga danyarla.

A Fransa hi ha més camins, més carreteras, més carrils, més medis materials que aquí per produhir bé y barato.

De manera que la máquina política y administrativa francesa funciona ab tota regularitat.

La d' aquí ab prou feynas té un Camatxo de forsa. ¡Y volen que competim!

A las sessions en que 's discuteix lo tractat de comers no hi assisteixen més que de setanta á vuitanta diputats.

Los arguments que 's donan en contra del tractat, apenas se discuteixen.

Després vindrá la votació, y vots serán trunfos.

Los libre-cambistas de las Córts fan com lo general Gaminde, quan vá agafar á un periodista, y aquest l' hi donava las sevas disculpas:

—Silencio: es usted literato y me convencería.

Ells també diuen:

—Son proteccionistas y 'ns convencerian.

Y no se 'ls escoltan.

Y votan en contra.

Alguns periódichs de Madrid s' han desencadenat contra Catalunya.

Verdaderament, tenen rahó.

Los catalans cometém un delicté penat pel Códich de la ganduleria madrilenya:

Treballém.

Ja ho veuen: lo delicté de treballar té pena de la vida é infamia.

A tots los qu' escupan al cel, que 'ls cayga la saliva á la cara.

En cambi doném las gracias més expresivas á altres periódichs de Madrid, que de la manera més desinteresada, y més noble han sortit en defensa de las provincias catalanas, tan villanament ultrajadas.

Catalunya será sempre l' honra d' Espanya, y ho será més lo dia que 's posi en planta aquell refrán:

Qui no treballa no menja.

Frasses de 'n Sagasta:

«Espanya no pot desfer lo tractat. ¿Qué dirian de la seva formalitat las nacions estrangeras?»

¿Y qué dirán de la formalitat dels governs espanyols las nacions estrangeras, quan sápijan que sense escoltar als interessats se contrahen compromissos dels quals depen la seva existencia?»

«Los sindichs de las industrias son uns fantoches.»

No sols los sindichs, sino tots los espanyols som putxinetlis, desde 'l moment que permetém que com á putxinetlis nos tractin.

«Que tingan compte 'ls catalans: per castigar la seva altivés, encara tenim lo restabliment de la base quinta y 'l tractat de comers ab Inglaterra.»

Davant d' aquesta amenassa, no tenim calma per fer comentaris.

Algun dia 'ls constitucionals haurán de menjarse aquestas paraulas.

La qüestió del tractat de comers hauria de ser una qüestió nacional. D' ella pot dependir la desdita d' Espanya.

Y no obstant lo govern n' ha fet una qüestió de partit, no deixant la votació enterament libre.

Aixó vol dir que 'l partit fusionista accepta la responsabilitat de aquestas desdixas.

Per lo tant los diputats que combaten lo tractat de comers, si estiman al seu país, s' haurian de donar de baixa en las filas de la fusió.

Avis als Srs. Balaguer, Baró, Romero, etc., etc.

LA VEU DELS CORRESPONSALS.—Lo vicari de la parroquia del Angel (Hostafranchs) lo dia del dijous sant vá treure de la Iglesia á las mares de familia, que seguint la costum anavan á calsar los nens davant del monument. Tot aixó vá ferho cridant com un energúmeno.

De Peliñá 'ns diuen que 'l rector es tant deixat que molts cops se descuida de posar aygua beneita á las picas: que alguns cops lo cementiri serveix de corral y que ha desaparecut un Sant Sebastiá de la iglesia ab corlinas, estovallas y la caixa de las limosnas. Com que es molt difícil que 'l sant se 'n haja anat per sí mateix, bó será que D. Joseph María veji d' esbrinar aquest y altres miracles.

Lo governador de Lleyda mereix una créu. Partidari del tractat de comers se 'n vá pels pobles y ía firmarlos una exposició demanant l' aprobació del tractat. Los que firman, no saben lo que 's fan, y obran baix la pressió de l' autoritat. Després envia telégramas en nom dels industrials, demanant lo mateix. Obra en nostre poder una protesta suscrita per un gran número de contribuyents, contra las afirmacions del governador.

A Rubí continua la competencia entre l' escola protestant y 'l rector. Lo rector ha obert també un estudi, y per cada libre que dona 'l mestre protestant ell ne dona dos, y per cada estampa dugas. Entre dos litigants un tercer guanya, han pensat alguns vehins, y 's disposan á crear una escola laica. Es lo millor medo de acabar ab lo fanatisme dels uns y dels altres.

Avis als investigadors Lo rector de Llinás en vigílias del dijous sant vá recomenar als feligresos que no anessin á comprar ciris als cerers del poble, perque eran dolents: qu' ell sol los tenia bons, y que á n' ell debian comprarlos. ¡Ala, Sr. Camacho, veji si aquest rector han de pagar contribució!

LAS GLORIAS DE LA FUSIÓN.

¿Se 'n recordan d' aquell dia que 'n Sagasta vá pujá?

—Veyám, per tot se sentia;

aquest nos ho arreglará.

S' ha acabat l' absolutisme

de 'n Cánovas y 'ls demés:

s' ha acabat l' exclusivisme:

llibertat pura y res més.

En Sagasta va prometre

que la fusió ho farà aixís,

y no voldrá pas permetre

que 's falti á aquell compromís.

Sols per ró havém d' alegrarnos

de que al fi hi haja pujat;

si al ménos no pot salvarnos,

nos donará llibertat.

¡Fa quinze mesos escassos

que 'ns feyam aquest sermó,

y ja veuen pe 'ls seus passos

hont nos ha dut la fusió!

La gran llibertat promesa,

¿hont es? ¿per hont se 'n ha anat?

Y... esperin una miqueta:

encara no s' ha acabat.

Si 'l treball es la palanca

que ha de aixecar la nació,

la fusió la porta franca

obrirá á la producció.

L' obrer que ardorós s' afanya

movent lo teler ó 'l mall,

l' home que s' esforça ab manya

per simplificar 'l treball;

Grans y petits, tots á l' hora

veurán pagat son subó

á la sombra protectora

del govern de la fusió.

Prou d' innovacions amargas

per la industria nacional;

prou deavorosas cargas

sobre 'l débil menestral.

Treballém: l' impuls nos sobra

y no 'ns espanta 'l fatich;

dintre un any no hi haurá un pobre;

tothom, tothom será rich.

¡Quin quadro més admirable!

Ja ho veuen com ha cambiat;

y... esperin una miqueta:

encara no s' ha acabat.

La premsa, deyam llavoras,

se veurá libre, per ff,

de las lleys abrumadoras

que 'n Cánovas va establí.

Ja no será 'l periodista

lo desventurat mortal

qu' escriu seguint ab la vista

lo látigo del fiscal.

Mentres la ploma 's contingui

dintre d' un círculo decent,

l' home, vingui d' allá hont vingui,

podrá escriure librement.

Las ideas que s' amagan

han d' explotar d' amagat:

las ideas que s' propagan

ó fan fló ó moran aviat.

Lo geni no 's bat n' s' doma

combatentlo violentment.

¡Pas á la idea del home!
 ¡Pas libre al seu pensament!
 ¡Aixó es lo que avants nos deyan!
 Ja veuhen com s' ha cambiat;
 y... esperin una miqueta:
 encara no s' ha acabat.

Las promesas ensucradas
 que 'ns va fer la fusió en pés,
 lo vent se las ha emportadas
 y ara ja no 'n queda res.
 Vivim casi bé á las foscas,
 no tenim un pa á la post
 y fins per venta 'ns las moscas
 havém de pagá un impost.
 Pagos per parar la taula;
 pagos pe 'l ví y per la sal;
 pagos... en una paraula,
 lo dilevi universal.
 La producció va morintse,
 lo comers viu ab treballs,
 lo poble está entretenintse
 passejant... y fent badalls.
 Y al veure 'ns la industria morta,
 fan corre per 'allá á Madrid
 que cridém tranca la porta...
 ¡Quin país més divertit!
 ¡Ah, fusió, fusió admirab'el!
 ¡De quin modo 'ns has posat!
 y... esperin una miqueta;
 qu' encara no s' ha acabat.

C. GUMA.

En estat normal lo governador de la provincia vá disoldre 'l Congrés de industrials reunit en lo teatro de Novedats.
 En plé estat de siti, lo general Blanco, vá permetre que 'ls obrers que arribavan de Madrid se reunissen en lo teatro de Novedats per donar compte al públich dels seus treballs.

Aixó succehia 'l dia de Pasqua.
 L' autoritat militar vá regalar la mona á l' autoritat civil.

Lo primer dia dels sucessos de Barcelona, lo general Blanco, vestit de paisá, 's passejava pels carrers.
 No sé si es cert; pero m' asseguran que al veure 'l pèl passeig de Gracia, un municipal vá dirli:
 —Atrás paisano!

Asseguran que després de aprobarse 'l tractat de comers, caurá 'l govern.
 Los vespas ho fan de la mateixa manera.
 Donan la fiblada, deixan l' agulló en la ferida, y moran.

Sembla que son molts los industrials qu' en la impossibilitat material de pagar la contribució 's deixaran embargar.
 Lo govern cobrará en mobles y altres efectes.
 ¿Y que 'n farà 'l govern de tanta enderga?
 Al Sr. Camacho l' hi queda un recurs. Quan cayga del candeler, podrá posarse á vendre trastos als Encants.

En temps dels Reys catòlics ván expulsar d' Espanya als juhéus, qu' eran gent activa y rica.
 En temps de Feliph III ván expulsar d' Espanya als moriscos qu' eran gent industriosa.
 En temps de Sagasta I tractan d' expulsar d' Espanya á las industrias.
 Y ¡viva D. Quijote de la Mancha!
 Perque tot lo que 's fá es política manxega pura.

De un periódich de Madrid:
 «Una part considerable del partit constitucional dona la situació per morta.»
 ¡Ah, sí? Donchs que l' enterrin, que tal com está, morta y sense enterrar, ja comensa á fer pudó.

A Madrid se diverteixen.
 Diumenje, corrida de toros, y ferida de 'n Cara Ancha.
 Dilluns corrida de toros, y ferida de Angel Pastor.
 Durant tota la senmana, corrida de industrials.
 ¿Qui será 'l ferit?
 Cuidado, Sr. Sagasta; miri que corren mals vents pels primers espasas!

Al atacar lo tractat ab Fransa, lo Sr. Baró ha fet un bon discurs, no pot negarse.
 Ha donat rahons sólidas y positivas que no han pogut ser contestadas, es veritat.
 De tot hi ha hagut en aquest discurs, menos aquell

foch y aquell ardor que devegadas arriba á derretir als governs.

Lo Sr. Baró quan parlava del Congrés de Novedats, y deya mal dels industrials allí reunits, francament ho feya ab menos datos, ab menos coneixement de causa; pero ab més calor, ab més ardiment, ab més entusiasme.

Es que 'l Sr. Baró avants que tot y primer que tot es constitucional.
 Y encen un ciri á Sant Miquel.
 Y una hatxa al dimoni.

Parlant del tractat de comers y de las tarifas industrials, vá dir lo Sr. Baró:
 «Aquestas dugas qüestions son un parell de petardos que 'ls conservadors ván posar en mans dels fusionistas.»
 Podria ser; pero consti que 'ls fusionistas han encés la metxa y han produhit l' escándol.
 Y després se queixan si hi ha corredissas y tancament de portas.

En Possada Herrera no pot presidir las sessions del Congrés. Diuhen que s' ha tornat sòrt.
 ¡Ah! ¡Qui sab! Potser es un sòrt de conveniencia.
 —Miri D. Joseph, miri com posan á l' industria ab aquest ditxòs tractat de comers.
 —No hi sento d' aquesta orella.
 Y aixó que las tè molt grossas.

S' ha acabat la huelga dels botiguers: los botigas s' han tornat á obrir.
 La revivalla de la mort.
 Primer las ván tancar en tò de protesta: are, després de las tarifas y del tractat de comers, haurán de tancarlas en tò de necessitat.

Casi tot l' exercit del Nort se n' ha vingut á Catalunya.
 Segons los comptes de un periódich de Madrid, tenim nada menos que 29 mil homes de totas armas.
 —¿Saben perquè 'l govern fusionista 'ns ensenya tanta forsa?
 —Per fernos pagar la contribució.
 —Just: per fernos veure que ha de mantenir á tots aquests soldats; perquè compreguem lo compromís en que 's troba, y afluixém la mosca.
 Un govern liberal sempre busea arguments que 's dirigeixen á la rahó; may busca arguments de forsa.

Si las fábricas se tancan, ab motiu del tractat de comers no s' apurin.
 Sempre 'ns quedará una porta oberta.
 Nos fém fusionistas, y cap á Madrid falta gent: á fer la competencia á n' en Sagasta y á n' en Camacho.
 La gana dona inspiracions, y molt será que al menos no arribém á ser ministros.
 En Camacho n' es: con qué figurinse.

D. Víctor Balaguer ha sigut nombrat académich de la llengua.
 —D. Victor: recordi's de lo que 'ns vá prometre, envihi 'l govern á dida y 'ls catalans lo nombrarém un' altra cosa.
 Académich dels fets.

M' aseguran que una societat coral fusionista, ab motiu de haverse aliat l' estat de siti, tracta de donar una serenata al governador de la provincia.
 En aquest cas nos permetém recomenarlos un coro:
 —L' Arre Moréu.

Davant del aparador de ca'n Clausolles, passatje de Colon, hi ha sempre una munió de gent aturada.
 Y á dintre del aparador de ca'n Clausolles, passatje de Colon, hi ha un magnífich estudi de anatomia: la reproducció d' un home sense pell.
 —Res: deya un curiós: veus' aquí l' imatge de un contribuent quan ja n' ha passat la navaja de 'n Camacho á pèl y á repèl, á pèl y á repèl.

Espanya está inquieta. No es sols Catalunya que protesta.
 A Zamora hi ha tancament de portas, á Oviedo apedregan als recaudadors que ván á embargar, á Andalusia massas de obrers sense feyna. Por tot arréu inquietut y febre.
 ¿Qué tè la pobra Espanya?
 ¡Ay! Una fusionitis constitucional.

Llibertats que 'ns dona la fusió:
 —La llibertat d' emigrar.
 —La llibertat de fastidiarnos.
 —La llibertat de tragar saliva.
 Y per postres: la llibertat de morirnos de fam.

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—Se-ma-na.
2. Id. 2.ª—Me-di-to.
3. MUDANSA.—Roch.—Foch.—Coch.—Toch.
4. TERS DE SILABAS.—SE RA PI
RA TE RA
PI RA TA
5. GEROGLÍFICH.—De diners y de bondat
la meytat de la meytat.

Han endevinat totas las solucions los ciutadans Sabater Magre y Pau Dalila; n' ha endevinadas 4, Un puater; 3 Un Tonto y P. D. L.: 2 Pere Xiribech, Tomás Saltirons y Nen de Cor; y 1 no més Habitant de l' India.

XARADAS.

I.
 La Tera-quarta 'm vá dir
 té hu-segona,
 puig ja que n' ets tant total
 y bufona,
 no 't pensis may que t' olvidi
 ma persona.

PEPET DEL CUNILLO

II.
 Entre vocal y vocal
 está 'l dos que molt m' agrada,
 y encare que soch total
 per aixó soch molt honrada.

AGUILETA.

MUDANSA.

Ab b puch guardar or,
 ab c puch ferfe mal,
 ab g soch animal
 del home defensor.
 Ab m ho es la Tana,
 ab r també ho es.
 y ab t, lector, soch més:
 soch vila catalana.

UN TAPÉ Y F. DE T.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal; una lletra. Segona; un licor. Tercera; un animal. Quarta; un grá. Quinta; una lletra.

CANAL AGUSTÍ.

GEROGLÍFICH.

No ×
 Tusino ×
 Lo
 Pare Mena
 La
 QAL
 K

HERMOSA LOLA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Han enviat xaradas ó endevinallas dignas d' insertarse 'ls ciutadans Pau Sala, Eudalt Sala, Pere Xiribech, N. P. R., Tobias, J. Salameo y Un escéptich.
 Las demes que no 's mencionan no 'ns serveixen, com y tampoch las que 'ns envian los ciutadans Naoj Adirrat, Un tonto, Un francés escabellat, Enrich Mercader, Anónim, J. Ribot, Julje de pau, J. Serra, Gambetta, K. X. Z., Un estudiant, Catarina Gitana, Un cómich de San Pol, Pau Entretelas y Saltirochs.
 Ciutadà Jaume Pansas: Insertarém los geroqlífichs.—M. Figuerola: La poesia es fluixa.—Martí Revoltós: Gracias per la poesia que 'ns envia, qu' está molt bé.—Pescas Pécats: No recordém haver rebut res.—P. Vinei: Publicarém la conversa.—M. Salvat: Idem lo logogrifo.—Piquet: Mirarém de publicar l' articlel.—J. Bordas: Insertarém quadrat y logogrifo.—R. Cid: Idem lo logogrifo de vosté.—J. Molera: Idem quadrat y logogrifo.—A. Flores: Idem terceto.—Mercé B. de Q: Idem conversa y quadrat.—Jaumet 2: Idem quadrat de vosté.—N. N. N.: Queda complascut.—A. Ll. Lleyda y J. B. Llinas.—Quedan servits.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 31 y 33

LA COMISSIÓ DELS OBRERS CATALANS

defensors del treball nacional.

2

1

3

4

5

6

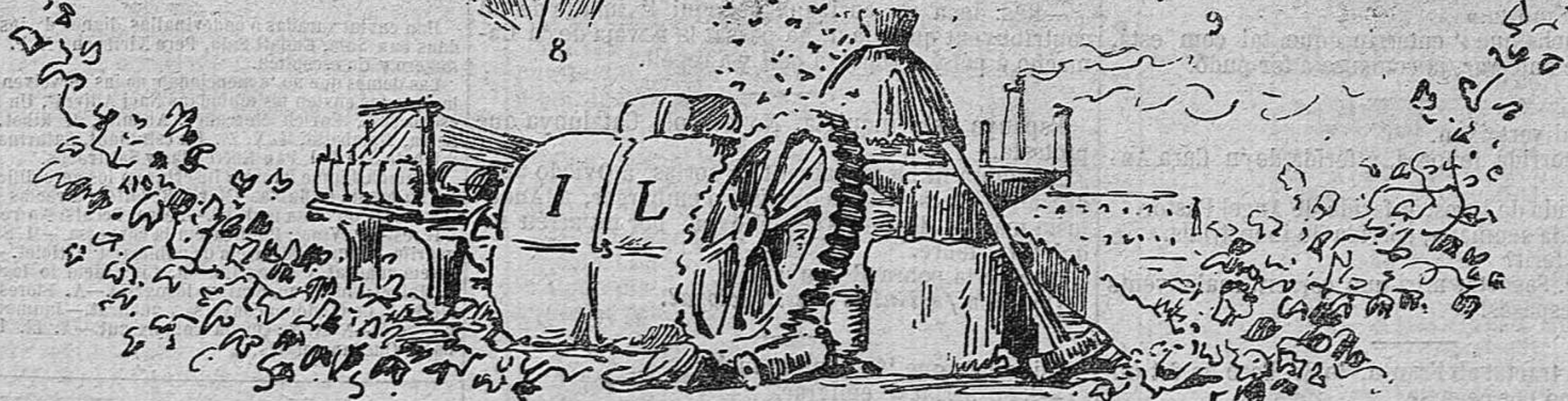
7

8

9

1. D. Joseph Roca y Galés.—2. D. Joseph Pamies.—3. D. Anton Vallés.—4. D. Eudalt Xuriguera.—5. D. Tomás Valls.—6. D. Joan Nuet.—7. D. Joan Baucells.—8. D. Joseph Caparó.—9. D. Joan Vidal.